

Projekt: Škola pro udržitelný život – posilování kompetencí pedagogů pro výuku průřezových témat projektovou metodou, CZ.1.07/1.3.41/01.0045

VZOROVÁ PŘÍPADOVÁ STUDIE

Zadání:

Vypracujte případovou studii zaměřenou na vzdělávání žáků v oblasti udržitelného rozvoje prostřednictvím komunitního plánování a realizace školního vzdělávacího projektu v procesu počátečního vzdělávání dle níže uvedené struktury

Minimální rozsah 5 normostran (9000 znaků celkem).

Do předepsaného rozsahu se nepočítá záhlaví a samotné zadání (níže uvedená struktura) studie.

Lhůta dodání jednoho originálu je do 15. 5. 2014, rozhoduje datum doručení.

Místo dodání:

Partnerství, o.p.s.

Údolní 33

602 00 Brno

Případová studie: Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko

Název organizace: *Základní škola a mateřská škola, Kravsko, příspěvková organizace*

Adresa organizace: *Kravsko 169, 671 51*

Jméno zhotovitele: *Mgr. Břetislava Melušová*

Místo a datum zhotovení případové studie: *V Kravsku - 10.5.2014*

Struktura případové studie

1) Představení realizátora (typ školy, velikost, popř. specializace školy)

Základní škola a mateřská škola sdružuje několik součástí:

- *dvoutřídní mateřskou školu - současný počet dětí 54*
- *základní školu s 9 třídami - počet žáků 172*
- *školní družinu se 3 odděleními - počet dětí 74*
- *školní jídelnu.*

Budova školy je situována v klidném prostředí blízko lesa naproti zámeckému parku. Základní škola s mateřskou školou má v současné době 245 dětí a 30 zaměstnanců, z toho 20 pedagogických. Prioritou školy je kromě výuky cizích jazyků, sportovního vyžití žáků, informatiky také environmentální výchova.

Jsme členem sítě M.R.K.E.V. V roce 2010 jsme získali první certifikát, který osvědčuje zapojení naší školy do sítě Škol pro udržitelný život.

V minulosti jsme získali finance z projektu Nalad' se na zelenou, z projektů týkajících se výuky cizích jazyků, či SIPVZ. Úspěšní jsme byli v Rozvojovém programu MŠMT - Podpora EVVO ve školách.

V globálních grantech OP VK jsme získali podporu celkem třikrát, velkou měrou i pro EVVO. Příkladem již realizovaných projektů je Návrat k tradicím Kravska a okolí, kde žáci tvořili sborník námětů s regionální tematikou. V rámci projektu byla napsána regionální učebnice Toulky historií regionu naší školy, byla vybavena nová keramická dílna jako vzpomínka na keramickou továrnu v Kravsku. Projekt podpořil činnost přírodovědného semináře, keramické dílny a semináře zaměřeného na historii regionu.

Další projekt spolufinancovaný ESF a státním rozpočtem ČR byl projekt týkající se e-learningu a digitálních učebních materiálů, čímž se nám podařilo zlepšit komunikaci s rodiči a veřejností. Jeho název byl Digitální zpracování výuky jako pomocník v přípravě žáků na vyučování a cílem byla aplikace moderního didaktického softwaru a moderních technologií do výuky, vytváření interaktivních materiálů, využívání ICT i v mimoškolní výuce.

V rámci projektu EU - Peníze školám jsme se kromě jiného zaměřili na podporu přírodovědných předmětů.

Ze zásobníku jsme realizovali projekt s názvem Zajímám se o svůj region – jsem žákem ZŠ Kravsko, v kterém žáci pořizovali fotografie z okolí svých obcí, a z vybraných snímků pak vydali dva druhy pexesa a čtyři druhy pohlednic. Projekt byl podpořen Jihomoravským krajem.

Žáci si sami navrhli podobu dětského hřiště, které jsme jim pomohli zrealizovat u nového sportoviště v rámci projektu Ze sportoviště na dětské hřiště. Projekt byl podpořen v programu Nadace Partnerství a Střediska ekologické výchovy SEVER Škola pro udržitelný život, jehož generálním partnerem byla společnost Toyota.

Díky podpoře Revolvingového fondu MŽP jsme realizovali projekt Zahrada přírodní učebnou a domovem pro živočichy. V rámci projektu jsme zrenovovali stávající záhony v naší přírodní učebně u sportoviště, vybudovali skalku, založili květnatou loučku a týpí z vrbového proutí. Učebnu jsme vybavili úkryty pro živočichy (hmyz, ježky, ptáky, obojživelníky , veverka), přikoupili jsme kompostér a lavičky se stoly pro výuku venku. V celostátním projektu Recyklohraní aneb Uklidíme si svět nás již několik let podporuje rodičovská veřejnost.

Vstupní posouzení udržitelného rozvoje místa – vytváření Vize a plánu UR

Uvedte a popište:

2) Jaký byl stav obce či okolí školy na počátku procesu plánování (se zaměřením na udržitelný rozvoj)

Škola se nachází v regionu s nízkou životní úrovní a vysokou mírou nezaměstnanosti v rámci republiky. Převážná většina rodin je sociálně slabých. Rodiče mají omezené finanční možnosti. Projekt podpořil nadané děti a jejich přirozenou schopnost kreativně tvořit.

Důchodci jsou všeobecně málo zapojováni do veřejných aktivit v obci. Tímto projektem jsme chtěli tuto situaci alespoň trochu změnit. V naší vesnici se pro seniory pořádá pouze v období Vánoc Beseda s důchodci, na které vystupují s kulturním programem žáci naší školy. Obec dále pořádá tradiční posvícení, plesy, masopustní průvod, rybářské závody, pálení čarodějnic, maškarní ples pro děti, dětský den a různá sportovní utkání. Obec má vlastní webové stránky, vydává Obecní zpravodaj Kravsko. Škola má dobrou pozici, rodiče i občané jsou nakloněni veškerým aktivitám ze strany školy. Obec pečuje o životní prostředí. Nachází se zde zámek se zámeckým parkem, v okolí jsou lesy, rybníky, potoky. Občanům je umožněno třídít odpad. Obec má poštu, obchod, kulturní dům.

Všechny projekty realizované školou jsou zaměřeny na region Kravska. Žáci školy k nám dojíždějí z 11 obcí (Kravsko, Žerůtky, Olbramkostel, Vranovská Ves, Hostěrádky, Plenkovice, Pavlice, Hluboké Mašůvky, Mramotice, Kasárna, Znojmo). Do projektů jsou zapojovány všechny obce, malotřídní školy regionu, obyvatelé zmíněných obcí.

Při plánování aktivit vycházíme z možností a potřeb místních obyvatel, kteří se budou akcí účastnit. I škola se může stát místem pro setkávání, odpočinek, zábavu. Některé aktivity

jsou cílené přímo na žáky školy, ale velká většina aktivit počítá se zapojením všech věkových skupin. Mnoho aktivit, které chystáme, jsou určeny pro seniory.

3) Která témata a problémy jste v místě vytypovali a představte sestavenou banku projektů, kterými se dají zmíněné problémy řešit

Aktivity, které obec vyvíjí, mají žádoucí dopad na vybrané oblasti. Obec vyvíjí aktivity v komunitních projektech. Kravsko je moderní obec, která sleduje současné trendy a spolupracuje na regionální i celostátní úrovni. Obec organizuje přednášky, jarmarky, plesy, bály, projekty směřované k významným dnům a svátkům.

V obci existuje skupina složená ze zástupců školy, obecního úřadu, podnikatelů a soukromých osob, která pomáhá při prosazování udržitelného rozvoje Kravska, komunikuje s občany o tématech, jež je zajímaví a u nichž cítí potřebu je řešit, napomáhat realizaci konkrétních opatření, vzdělávat občany, poskytovat kvalitní informace, zapojovat veřejnost do plánování ve všech jeho fázích i následné realizace.

Cílem našich projektů je zapojovat občany všech věkových kategorií do konkrétních akcí směřujících ke zlepšení životního prostředí. Docílit větší účast občanů ve věcech veřejných. Větší zapojení občanů do rozhodovacích procesů obce, do připravovaných projektů, které se týkají života obce. Spolupracovat s občany, místními subjekty, okolními obcemi. Být obcí, která naslouchá svým obyvatelům, dbá na tradice a zároveň aktivně hledá nové směry rozvoje. Nabízet možnosti trávení volného času a podmínek ke kvalitnímu životu. Prosazovat udržitelný rozvoj.

Naše škola se na řešení zmíněných problémů podílí těmito projekty:

1. Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko

Cílem projektu je nejen navázat na tradice keramické výroby v Kravsku, ale také se zaměřit na rozvoj manuálních schopností dětí a na intelektuální rozvoj žáků. Děti si více začnou vážit práce druhých, získají pozitivní vztah k lidské práci. Do projektu budou zapojeni senioři.

2. Zahrada přírodní učebnou a domovem pro živočichy

Cílem projektu bylo rozšíření přírodní učebny o další výukové prvky – nové záhony, kompostér, domečky pro živočichy, lavičky se stoly pro výuku venku. Vytváříme místo pro setkávání a trávení příjemných chvil nejen během výuky, ve školní družině, mateřské škole, ale i pro rodiče s dětmi, kteří navštěvují naše nové sportoviště a dětské hřiště.

3. Návrat k tradicím Kravska a okolí

Díky projektu jsme vytvořili regionální vlastivědnou učebnici „Toulky historií regionu naší školy“, sborník námětů pro práci s regionální tematikou „Můj region“, metodické listy, interaktivní materiály a pracovní listy.

Propojili jsme výuku ICT s jednotlivými předměty, semináři, praktickými cvičeními a keramickými dílnami. Na pozadí historie jsme se vraceli k tradicím regionu formou projektů, praktických a keramických dílen a seminářů. Do činnosti seminářů byli zapojováni nejen

pedagogové školy, ale i rodiče, veřejnost. Nadále probíhá Přírodovědný seminář, Keramické dílny, Keramika a aranžování, Informatika. Každoročně chystáme projektový den Náš region a projektový týden Odpady – problém nás všech. Aktivity jsou určeny pro celý region.

4. Digitální zpracování výuky jako pomocník v přípravě žáků na vyučování

Cílem projektu je aplikace moderního didaktického softwaru a moderních technologií do výuky, vytváření interaktivních materiálů určených pro výuku dětí a žáků, příprava projektů na podporu výuky a využívání ICT v mimoškolní výuce e-learningu, zpřístupnění IC technologií mimo vyučování pro žáky a pedagogy, zakoupení programového vybavení pro tvorbu výukových a testovacích aplikací spojených s implementací tohoto softwaru do výuky a pořízení nezbytné IC techniky umožňující využití výukových aplikací.

5. Nové příležitosti v ZŠ Kravsko

Cílem projektu je prostřednictvím nových metod a nástrojů docílit zkvalitnění a zefektivnění výuky.

6. Ze sportoviště na dětské hřiště

Cílem bylo vyřešit nedostatek herního místa v přírodě pro nejmenší děti. Jelikož je sportoviště intenzivně využíváno i v odpoledních hodinách a o víkendech, je dětské hřiště vítaným prvkem i pro děti, které doprovázejí sportující rodiče. Výstavbu hřiště jsme naplánovali vedle učebny v přírodě, která obsahuje několik výukových, naučných, přírodních komponent – jednou z nich je i výběh pro kozy kamerunské, který je oblíbeným, často navštěvovaným cílem dětí. Výstavba má velký dopad na širokou veřejnost a pomohla škole ucelit prostory pro výchovu a vzdělávání dětí.

7. Zajímám se o svůj region – jsem žákem ZŠ Kravsko

Cílem bylo vyhlásit fotografickou soutěž a podpořit tak zájem dětí o přírodu a významné objekty v regionu, z deseti vítězných fotografií nechat vytisknout velkoformátové fotografie, které jsme umístili na chodbách školy. Z fotografií jsme nechali vytisknout dva druhy pexesa (Příroda Kravska a okolí, Významné památky a objekty Kravska a okolí) a čtyři druhy pohlednic. Vydali jsme CD – Sborník prezentací a prací dětí naší školy s regionální tematikou, Sborník populárně naučných materiálů, které mohou být využity při environmentální výchově, nebo mohou sloužit jako informační materiál zájemcům z řad občanů nejen našeho regionu. Dalším cílem bylo podpořit vztah žáků k místu a okolí, kde žijí, a zapojit se do komunitního plánování pro udržitelný rozvoj a sdílení příkladů dobré praxe.

8. Den Země

9. Můj region

10. Zpívání u vánočního stromu spojené s jarmarkem

11. Akademie ke Dni matek

12. Strom roku

13. Recyklohraní aneb Uklidíme si svět

- účast v celostátních projektech. Aktivně se zapojuje veřejnost.

4) Který projekt jste vybrali k realizaci a proč

*K realizaci jsme vybrali projekt s názvem **Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko**. Důchodci jsou všeobecně málo zapojováni do veřejných aktivit v obci. Tímto projektem jsme chtěli alespoň trošku tuto situaci změnit. Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko přispěly k tomu, že děti smysluplně využily volný čas. Strávily ho se zástupci starší generace, která má stále mladým lidem co nabídnout. Vzájemná spolupráce byla přínosná pro obě skupiny, obohatily se navzájem o nové poznatky, zkušenosti a dovednosti.*

Cílem projektu bylo nejen navázat na tradice keramické výroby v Kravsku, ale také se zaměřit na rozvoj manuálních schopností dětí a na intelektuální rozvoj žáků. Děti si více začaly vážit práce druhých, získaly pozitivní vztah k lidské práci.

Projekt vycházel z potřeb naší obce a školy.

5) Jak probíhala spolupráce s partnery na posouzení stavu obce a bance projektů (koho jste oslovili a jak, kdo se podílel a jak, druh akcí, počet akcí...)

Nejproduktivnější plánování probíhalo přímo na akcích. Při realizaci jedné akce už vznikaly nápady na další aktivity. Náměty tak vycházely přímo z potřeb místních obyvatel všech věkových skupin bez ohledu na společenské postavení. Někteří potencionální účastníci aktivit byli oslovováni přímo, např. telefonicky, pozvánkou.

Realizace konkrétního opatření ke zlepšení místa

Uveďte a popište:

6) Čeho bylo dosaženo v rámci projektu (co bylo, co vzniklo...)

*V naší obci pracovala dlouhou řadu let keramická továrna, kterou jsme si připomněli projektem **Návrat k tradicím Kravska a okolí**. V rámci realizace tohoto projektu jsme vybudovali keramickou dílnu, ve které se děti v seminářích **Tradice na pozadí historie a Keramické dílny** naučily pracovat s keramickou hlinou, seznámily se s historií **Keramické továrny v Kravsku**, s výrobky, které se zde vyráběly, pokoušely se zhotovit repliky, ale zapojily i vlastní fantazii při výrobě keramiky.*

*Projektem **Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko** jsme chtěli na tradice našeho regionu a těchto seminářů navázat. Rok 2013 byl vyhlášen Evropskou komisí **Evropským rokem občanů**. Tuto skutečnost jsme vnímali jako příležitost k navázání mezigeneračního dialogu. Do projektu jsme zapojili žáky, učitele i seniory. Často se dnes diskutuje o nepříliš ideálních vztazích mezi generacemi, zvláště mezi seniory a mladými lidmi. Chtěli jsme žákům naší školy dokázat, že*

i starší lidé mají mladé generaci co nabídnout. V naší obci je spousta seniorů, kteří se věnují starým, mnohdy už zapomenutým, řemeslům – košíkářství, včelařství, pečení perníků, aranžování, pletení, háčkování, paličkování apod. Žije zde spousta chovatelů, seniorů, kteří malují obrazy, cestují, vedou místní knihovnu apod. Těchto dovedností jsme se rozhodli využít a připomenout dětem zapomenutá řemesla a tradice, které v obci existovaly odpradávná.

7) Jak byly naplněny původní představy, případně proč nebyly naplněny v plném rozsahu

*Původní představy předčily všechna naše očekávání. V rámci projektu **Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko** se ve čtvrtek 31. 10. 2013 uskutečnilo první setkání žáků naší školy se seniory. Tvořivé dílny proběhly formou workshopu. Po celý den procházeli žáci se svými učiteli jednotlivými dílnami. Pozvaní senioři je nejprve seznámili se svým koníčkem, představili svoje výrobky a pak už si děti měly možnost samy něco vyrobit. V první dílničce se drátkovalo. Tato činnost zaujala především děvčata. Paní **Marie Kabelková** ze Žerůtek je naučila, jak si odrátkovat obyčejnou skleničku, hrníček, z kamínku a drátku vytvořit třeba motýla nebo rybičku. Největší úspěch měla výroba šperků. Další dílny nabídly žákům pletení z papírových ruliček (manželé **Miroslav a Marie Drozdovi** ze Žerůtek) nebo z pedigu (pan **Jiří Dvořák** z Kravska). I z těchto dílen si děti odnesly domů hotové výrobky. Cestování po Evropě – to bylo téma další dílny. Poutavé vyprávění **Mgr. Aleny Šejčíkové** o navštívených evropských zemích, doplněné krásnými obrázky, mapkami, suvenýry a zeměpisnou soutěží, nadchlo děti i dospělé. V tento den přijely do naší školy i členky Charitní pečovatelské služby Znojmo. Děti se dozvěděly, jak mají pečovat o seniory, měly si možnost vyzkoušet, jaký je to pocit sedět na invalidním vozíku, chodit o francouzských holích apod. Každý návštěvník této dílny si mohl vybrat drobný dárek – růžičku, zápisník, záložku do knihy. V poslední dílně jsme se věnovali aranžování. Vytvářeli jsme podzimní dekorace z přírodních materiálů. Využili jsme především dýně, listí, šípky, větvičky s různými plody, kaštany, mech i živé květy. Aranžování se zúčastnili také chlapci. Pomocí tavné pistole přilepovali na slaměný kruh kaštany. Hotový věnec jsme dozdobili modřínovými větvičkami a šíškami. Hezké byly i věnečky z dubových listů nebo z přísavníku tříprstého. Děvčata se pustila do zdobení dýní. Velké plody jsme vydlabali, vyplnili mech a aranžovací hmotou. Postupným vpichováním různých přírodnin jsme vytvořili dvě opravdu velká aranžmá. Po celý den si mohly děti prvního i druhého stupně prohlížet voliéry s andulkami a papoušky pana **Františka Jordána** - místního chovatele. Dílničkami procházely i děti z mateřské školy.*

Naše první dílny se setkaly s kladnými ohlasy jak u dětí, tak i u seniorů. Všichni jsme se shodli na tom, že to bylo velice poučné dopoledne. Děti se naučily pracovat s různými materiály, přesvědčily se, že i senioři jim mají ještě co nabídnout a že nepatří do starého železa.

*Ve čtvrtek 28. 11. 2013 se uskutečnily **2. Tvořivé dílny**. Hlavním tématem našeho setkání bylo vázání a aranžování adventních věnců. Se žáky, kteří projevíli zájem o tuto činnost, jsme se sešli už šestou vyučovací hodinu. Připravili jsme si pracovní plochu, chvojí, slaměné nebo polystyrenové kruhy, zahradnické nůžky, vázací drát a pustili se do práce. Upevňovat nastříhané větvičky jehličnanů na kruhovou podložku pomocí vázacího drátku zvládla nejen děvčata, ale i*

chlapci. Od jedné hodiny postupně přicházeli další zámci – maminky, a především seniorky, pro které byla tato tvořivá dílna primárně určena.

Opletené věnce jsme ozdobili svíčkami, stuhami, šiškami, ořechy, skořicí, usušenými pomeranči a jablíčky. Nechyběly ani kupované přizdoby.

V naší tvořivé dílně jsme vydrželi až do pěti hodin. S výsledky práce byli všichni spokojeni. Věnečky se opravdu povedly. Po celý advent připomínaly všem příjemně strávené odpoledne. Z celé akce jsme pořídili fotodokumentaci. Fotografie jsou vystaveny na webových stránkách školy. Děvčata z kroužku Keramika a aranžování vyrobila čtyři adventní věnce, které ozdobily seniorům stoly na Besedě s důchodci. Uskutečnila se v neděli 8. prosince 2013. Žáci naší školy na této akci vystupují každý rok s kulturním programem.

Ve středu 18. prosince 2013 se od samého rána z kravecké školní kuchyně a jídelny linula vůně vanilky, skořice, hřebíčku, citronové kůry. Právě v tento den se uskutečnily v pořadí již **3. Tvořivé dílny**. Seniorky **Marie Jordánová, Marie Vyskotová a Anna Jaskulová** učily naše děti, jak upéct perníčky a vánoční cukroví. Akce byla naplánovaná dlouho dopředu. Nakoupili jsme potřebné suroviny a odvezli je seniorkám. Babičky zpracovaly těsto doma, aby se pořádně odleželo, takže ve středu ráno jsme hned mohli začít. Netušili jsme, že výroba cukroví bude děti tolik bavit. Jednotlivé třídy se střídaly ve školní jídelně a žáci pracovali s neuvěřitelným nasazením, nadšením a zápalem. Mysleli jsme si, že chlapce nebude pečení cukroví bavit, ale opak byl pravdou. Někteří byli šikovnější než děvčata. Všichni vyvalovali z těsta pláty, vykrajovali tvary, které kladli na plech vyložený pečicím papírem, upečené perníky potírali rozšlehaným žloutkem, aby se pěkně leskly, a lepili k sobě meruňkovou marmeládou linecká kolečka. Nejvíce žáky bavilo zdobení perníků a lineckého pečiva. Moc se jim to povedlo. Nikdo nechtěl věřit, že je to práce dětí. Naše seniorky se obávaly, jak později přiznaly, že všechno nestihneme upéct a nazdobit do vydávání obědů, ale děti byly tak pracovité, jídelna připomínala včelí úl a děti pilné včelky, že do jedenácti hodin bylo vše hotovo. Dokonce jsme si udělali i pauzu na kávičko a svačinku pro babičky. Jako poděkování za ochotu naučit mladé lidi něco, co možná ještě nikdy nedělali, jsme seniorkám věnovali adventní věnce, které děti vyrobily ve druhých Tvořivých dílnách. Obdarované babičky se neubránily slzám dojetí. Jak se nám pečení vydařilo, mohli posoudit rodiče i ostatní návštěvníci akce Zpívání u vánočního stromu, kde jsme perníčky a linecká kolečka zdarma rozdávali k čaji nebo ke grogu, a to častěji, protože byla pořádná zima. Oba dva dny zpřijemnilly v předvánočním čase dospělým, ale především dětem čekání na Ježíška.

V rámci realizace projektu Tvořivé dílny jsme dovybavili naši keramickou dílnu. Pořídili jsme dvojdřez na umývání a odkládání pomůcek, zavedli jsme do dílny teplou vodu, dokoupili jsme pomůcky na modelování, stříkácí pistole, sádrové formy, licí hmotu, malířské a modelovací kroužky, glazury apod. Žáci naší školy, kteří v současné době navštěvují kroužky Keramika a aranžování a Keramické dílny, si už osvojili základní techniky v práci s keramickou hlinou. Jejich dovednosti, znalosti a zručnost jsme chtěli ještě rozšířit, a proto jsme zajistili **dvoudenní kurz nazvaný Lití do forem**. Přední znojemský keramik **Ivo Sláma**, kterého jsem oslovila, s radostí přijal pozvání do naší keramické dílny a ochotně děti učil, jak správně rozmíchat licí hmotu, jak ji odlít do sádrové formy, jaké další metody a postupy zvolit, aby vznikl pěkný výrobek. Sešli jsme se hned po jarních prázdninách 24. a 25. února odpoledne. Všechny nové poznatky a zkušenosti získané v kurzu jsme předali našim seniorům, a to 25. března, kdy jsme pro ně připravili další

Tvořivé dílny. Naučili jsme je odlévat do forem. Děti i učitelé se na toto setkání velmi těšili, protože vzájemná spolupráce mladé a starší generace je vždy oboustranně prospěšná.

Poslední Tvořivé dílny jsme naplánovali na 16. dubna. V tento den jsme s děvčaty z kroužku Keramika a aranžování a místními seniorkami tvořili velikonoční dekorace. Do připravených nádob jsme vložili aranžovací hmotu, zalili vodou a až se dokonale nasákla, mohli jsme začít aranžovat. Použili jsme větvičky kroucené vrby, jarní květiny (narcisy, tulipány, modřenec, sasanky atd.), barevná vajíčka, zajičky, peříčka, kohoutky se slepičkami i kuřátky. Hotové dekorace jsme doplnili barevnými stužkami. Bohužel jsme z těchto tvořivých dílen nepořídili žádnou fotodokumentaci, protože zklamala technika. Fotoaparát měl vybité baterie.

V pátek 9. května navštívila celá škola místní lidovou knihovnu. Naše rodačka ji vede nepřetržitě už šedesát čtyři let. Místní občané se snaží, aby byla zapsána do Guinnessovy knihy rekordů. Děti si se zájmem vyslechly povídky, jak se k této práci dostala, podle jakého klíče má knihy v knihovně rozděleny, vybědla je, aby si přišly nějakou vypůjčit. Podpořili jsme tím čtenářskou gramotnost dětí.

8) Jak jste zapojili žáky do realizace projektu (co žáci dělali pro projekt)

Žáci naší školy – mateřská škola, první stupeň i druhý stupeň, se účastnili prakticky jednotlivých Tvořivých dílen. Měli možnost zhotovit si pod vedením seniorů konkrétní výrobky. Děti z kroužku Informatiky průběh akcí natáčeli na DVD, pořizovali fotodokumentaci, která je k dispozici na webových stránkách školy, dělali s hosty Tvořivých dílen rozhovory, vyráběli plakáty, které informovaly občany o plánovaných akcích, a roznášeli je po vesnicích. Připravovali výstavy výrobků, které v dílničkách vznikly, a to jak žáků, tak i seniorů. Rodičovskou veřejnost informovaly děti o spolupráci s našimi staršími spoluobčany ve školním časopise Budíček. Účastnily se dvoudenního kurzu Lití do forem, navštívily místní knihovnu.

9) Jak jste využili projekt ve výuce (návaznost žákovských činností na učivo, využití ve vztahu k ŠVP...)

Keramické dílny a Tvořivé dílny žáků a seniorů jsme propojili s výukou ICT – pořizování fotografií z tvořivých dílen, natáčení tvůrčích činností v tvořivých dílnách na DVD, a s ostatními předměty, semináři. Pro začlenění do ŠVP bylo důležité, že projekt byl zaměřen na regionální tematiku a historii regionu. Projekt podporoval environmentální poradenství. V rámci projektu Tradice na pozadí historie vznikla regionální vlastivědná učebnice Náš region, se kterou jsme pracovali při vyhledávání informací, např. o historii Keramické továrny v Kravsku. Děti kreslily ve výtvarné výchově historickou budovu keramiky. Všechny činnosti realizovaného projektu byly žákům nabídnuty jako doplňková dobrovolná aktivita rozšiřující výuku. Výsledky práce byly prezentovány na výstavách, ve školním časopise a na webových stránkách školy. V rámci keramických dílen a Tvořivých dílen jsme se zaměřili na rozvoj manuálních činností žáků. Aktivitu projektu podpořily také žáky průměrné a slabší. Cílem projektu bylo nejen navázat na tradice

keramické výroby v Kravsku, ale zaměřit se i na rozvoj manuálních schopností dětí a na intelektuální rozvoj žáků. Věříme, že si děti začnou více vážit práce druhých a že získají pozitivní vztah k lidské práci.

10) Jak probíhala spolupráce s partnery na realizaci projektu (koho jste oslovili a jak, kdo se podílel a jak, druh a počet akcí, pomoc sponzorů...)

Na realizaci projektu se podílel místní obecní úřad, kde částečně probíhalo plánování. Za podpory obecního úřadu se uskutečnil 25. března Den otevřených dveří, kterého se zúčastnili i starostové okolních obcí. Vánoční akce pořádané naší školou doprovázely jarmarky, na které jsme pozvali i malotřídky z regionu, děti, rodiče a seniory. Projekt se zúčastnila spousta seniorů z Kravska i spádových obcí.

11) Jak jste o projektu informovali komunitu a veřejnost

O přípravě realizace projektu Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko jsme informovali komunitu a veřejnost na webových stránkách školy. Tutéž informaci jsme zveřejnili ve školním časopise Budíček a v Obecním zpravodaji Kravsko. Ve vestibulu školy jsme nainstalovali mobilní výstavní panel, na kterém si žáci školy i rodiče mohli přečíst, kdy se jaká akce koná a co nového připravujeme. Jako pozvánky na jednotlivé Tvořivé dílny jsme vyrobili plakáty, které děti roznášely na obecní úřady v Kravsku i do všech spádových obcí školy. O tom, jak probíhaly jednotlivé dílničky i o kurzu Lití do forem, jsme uveřejnili zprávy opět na webových stránkách školy, v Budíčku, v Obecním zpravodaji Kravsko i v regionálních novinách.

12) Časový harmonogram zrealizovaného projektu

Září

- instalace mobilního výstavního panelu (informace o jednotlivých Tvořivých dílnách, pozvánky, plakáty)

Říjen

- nákup potřebného materiálu pro činnost dílen

- Tvořivé dílny žáků a seniorů – košíkářství (pletení z pedigu a papírových ruliček), drátkování, chovatelství, aranžování z živých květin (podzimní dekorace), cestování, Charitní pečovatelská služba Znojmo

Listopad

- Tvoření se seniory – vázání adventních věnců

Prosinec

- Tvořivé dílny žáků a seniorů – pečení perníků a vánočního cukroví

Únor

- Dvoudenní kurz – Lití do forem

Březen

- Tvoření se seniory – Lití do forem

Duben

- Tvořivé dílny žáků a seniorů – aranžování – jarní dekorace (Velikonoce)

Květen

- Tvořivé dílny žáků a seniorů – návštěva Místní lidové knihovny v Kravsku

Průběžné činnosti:

- Dovybavení keramické dílny, nákup potřebného materiálu pro činnost dílen
- Výroba keramiky na vánoční jarmark, výstavky, výzdoba obce
- Zmapování historie Keramiky Kravsko
- Shromažďování původních výrobků z Keramiky Kravsko
- Pořizování fotografií Keramiky Kravsko a okolí
- Zdokumentování činností v Dílnách seniorů i Tvoření se seniory (fotografie, CD), tvorba prezentací
- V rámci mezipředmětových vztahů žáci kreslí historickou budovu Keramiky v Kravsku
- Tvoření s keramickou hlinou si vyzkoušely i děti ze školní družiny, z různých zájmových kroužků a v hodinách pracovních činností
- Výstavy prací seniorů ve vestibulu školy
- Výstavy prací žáků, které vznikly v Tvořivých dílnách žáků a seniorů v ZŠ Kravsko
- Den otevřených dveří

13) Rozpočet zrealizovaného projektu

Datum	Položka	Č.dokladu	Rozpis	Cena
31.10.13	PV	162	Příslušenství k dvojďřezu	3 527,-
31.10.,29.11.,17.12.13, 12.5.14	PV	170,187,208	Aranžovací materiál	7 357,-
31.12.13	PV	218	Materiál k pečení	607,-
28.2.14	PV	40	Kurz lití do forem	3 000,-
28.2., 12.5.14	PV	40	Materiál a pomůcky - keramika	32 322,-
12.5.14	PV		Nůžky	2 183,-
12.5.14	PV		Substrát a osivo	1 004,-

14) Co projekt svým uskutečněním do budoucna umožní, jaký budou mít výstupy přínos pro

- naplňování potřeb komunity
- životní prostředí
- školu

To nejdůležitější, co se realizací projektu podařilo uskutečnit, je, že se žáci naší školy začali dívat na život seniorů jinak. Začali si jich vážit za to, co v životě dokázali a co ještě dnes svedou, nepovažují je za nepotřebné. V jednotlivých Tvořivých dílnách senior vždy nejprve seznámil děti s tím, co je jeho koníčkem, zálibou, čemu se věnuje ve volném čase. Pokud to byla tvůrčí činnost, měl pro děti připravený návod, jak zhotovit jednoduchý výrobek. Jednoduchý proto, aby si děti v relativně krátkém čase stihly vyrobit něco, co si odnesou domů. Do vestibulu školy jsme umístili mobilní výstavní panely, na které jsme nainstalovali jednak práce seniorů, jednak to, co žáci v dílničkách vyrobili. Výstavy byly přístupné veřejnosti. Z každé tvořivé dílny jsme pořídili fotografie, natočili rozhovory a průběh činností na DVD. O jednotlivých dílnách jsme informovali širokou veřejnost na webových stránkách školy, pořizovali jsme články do školního časopisu Budíček i do regionálních novin.

Projektem Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko jsme navázali na úspěšný projekt Návrat k tradicím Kravska a okolí. Oba projekty se zaměřily na náš region. Tím jsme u dětí prohloubili základy ke zdravému lokálnímu patriotismu. Občané Kravska jsou hrdí, že v Kravsku dlouhou dobu pracovala keramická továrna, jejíž výrobky se prodávaly u nás i v zahraničí. Projektem si děti osvěžily znalosti o historii Keramické továrny v Kravsku. Formou manuálních aktivit, výrobou keramických výrobků se seznámily s historií výroby keramiky. Pokusily se zhotovit repliky výrobků, které se dříve v továrně vyráběly. Získali jsme je od starousedlíků, kteří prožili v keramické továrně většinu aktivního života. Děti zapojily i vlastní fantazii při výrobě keramiky. Velice je bavilo i odlévání do forem. Bylo to něco nového, co si před kurzem Lití do forem ještě nikdy neměly možnost vyzkoušet. Součástí Tvořivých dílen bylo i aranžování. Vytvářeli jsme dekorace z rostlinných materiálů našeho regionu.

Realizace projektu Tvořivé dílny žáků a seniorů v ZŠ Kravsko měla bezesporu vliv na intelektuální a manuální rozvoj žáků. Výsledky projektu posloužily jako příklad dobré praxe a spolupráce mladé a starší generace pro ostatní školy. 23. 4. 2014 navštívila naši školu v rámci projektu Škola pro udržitelný život delegace učitelů z Jihomoravského kraje. Vyslechli si prezentace žáků o jednotlivých Tvořivých dílnách, prohlédli si keramickou dílnu i naši školní zahradu. Projekt navrhl i řešení, jak by děti mohly smysluplně využít volný čas. Nabídl žákům nové možnosti aktivit nejen ve výuce, ale i v rámci školní družiny a zájmových kroužků. Výsledky keramických a Tvořivých dílen se seniory jsou prezentovány na internetu.

15) Jak ovlivnil projekt vztahy uvnitř školy, vztah školy s komunitou a veřejností a vztahy v komunitě

Do projektu byli zapojeni všichni žáci mateřské a základní školy, všichni pedagogové a většina nepedagogických pracovníků. Škola přispěla projektem k přiblížení života seniorů mladé generaci a naopak život mladých lidí seniorům. Učitelé zorganizovali aktivity, které napomohly sblížení žáků se seniory z jejich nejbližšího okolí. Při těchto setkáních se mnohokrát rozvinula diskuze o otázkách, které znepokojují obě generace. Původně jsme zamýšleli, že do Tvořivých dílen zapojíme pouze kravecké seniory, ale zájem o účast v dílničkách byl i mezi staršími občany z obcí našeho regionu, což nás velmi potěšilo.

16) Jaké aktivity budou navazovat na ukončený projekt

Naše keramická dílna je nepřetržitě využívána po celý rok. Každý týden se v ní vystřídají dvě skupiny dětí při keramickém tvoření. Po dovybavení dílny je využívána ještě častěji, protože děti mají možnost používat i jiné techniky tvoření, zdobení a glazování, než na které byly zvyklé. Jsme moc rádi, že jsme pro ně zajistili kurz – Lití do forem, tato činnost je velmi baví. Každý rok pořádáme vánoční dílnu, ve které vyrábí děti společně se svými rodiči. Ve stejném období připravujeme slavnostní rozsvícení vánočního stromu s kulturním vystoupením školního sboru. Letos jsme už podruhé připravili jarmark, na kterém se prodávaly různé výrobky dětí. O práce žáků z keramické dílny je mezi rodiči největší zájem. I v této tradici bychom chtěli pokračovat. Vycházejícím žáků vyrábíme pamětní medaile jako vzpomínku na léta strávená v naší škole. Při příležitosti Dne matek, tento svátek je spojený s kulturním vystoupením žáků, pořádáme výstavu prací dětí z keramických dílen. Tyto výrobky slouží také jako dekorace při různých slavnostních příležitostech v obci. Tradicí se staly také plakety – sluníčka, které vyrábíme při příležitosti Projektového dne - Den Země pořádaného v dubnu.

Činnost keramických a praktických dílen bude materiálně zajištěna z finančních prostředků rodičovského sdružení.